

Aan Provinciale Staten

ONDERWERP	Voortgangsrapportage faunabeleid 2022	TELEFOONNUMMER	+31651133029
DATUM	31-05-2022	E-MAILADRES	jan.berkhof@provincie- utrecht.nl
DOCUMENTNUMMER	UTSP-412127065-245	DOMEIN/OPGAVE	LLO
VAN	Jan Berkhof	TEAM	NEL
NUMMER PS	PS2022RGW35	PORTEFEUILLEHOUDER	Sterk
COMMISSIE	Ruimte, Groen en Water/Wonen		
BIJLAGEN	1. Voortgangsrapportage faunabeleid 2022 2. Analyserapport: Juridische aspecten van het faunabeheer van 1 april 2022		

Geachte dames en heren,

Essentie / samenvatting:

De Voortgangsrapportage faunabeleid 2022 laat zien waar wij nu staan met betrekking tot het ganzenbeleid (de Utrechtse ganzenafspraken) en de uitvoering daarvan, de voortgang op het gebied van alternatieve methoden en preventie faunabeleid, de weg naar houdbare ontheffingen, stand van zaken rondom dieren noodhulp, de ontwikkelingen op het gebied van landelijke faunazaken (jacht en landelijke vrijstellingen) en de uitdagingen voor toekomstbestendig faunabeheer. De taken, rollen en verantwoordelijkheden zijn in het laatste hoofdstuk nog eens op een rij gezet. Het faunabeleid is onderdeel van ons natuurbeleid.

Inleiding:

Op 24 maart 2021 bent u geïnformeerd over de stand van zaken van het ganzenbeleid en de alternatieve methoden door middel van de Statenbrieven [SB "Tussenbalans Utrechtse ganzenafspraken" \(2021RGW66\)](#) en [SB "Alternatieve methoden en preventie faunabeleid" \(2021RGW64\)](#). Toegezegd is om u op 15 juni 2022 over de voortgang te informeren. De Voortgangsrapportage is geen evaluatie van het beleid of de uitvoering (de uitvoering is in principe ook primair een aangelegenheid van het bestuur van de Faunabeheereenheid Utrecht (hierna FBE) en de daarin vertegenwoordigde belangenorganisaties). De algemene conclusie is dat het afgelopen jaar veel in gang is gezet, naast de al lopende zaken genoemd in de eerdere Statenbrieven, maar door de gerechtelijk uitspraken er nog meer in beweging is gekomen. Wij zijn op een punt aangeland, waarbij een herijking van het faunabeleid en het faunabeheer zal moeten leiden tot een toekomstbestendige aanpak gericht op het voorkomen van (landbouw)schade. Voor sommige onderdelen zal landelijke samenwerking nodig zijn zowel op provinciaal niveau als op het niveau van de faunabeheerders via de landelijk verenigde Faunabeheereenheden.

Het ganzenbeleid loopt ondertussen via verschillende niveaus, hierna sporen. Zowel vanuit het faunabeheer als het advies van de Maatschappelijke adviesraad faunazaken (MARF) is geadviseerd om ganzenbeleid vooral ook gezamenlijk (faunabeleid en –beheer) en interprovinciaal vorm te geven. Daarnaast wordt in onze provincie onder de vlag van het Projectteam ganzenbeheer Utrecht (PGU) gewerkt aan een advies voor onze Utrechtse ganzenafspraken. Het PGU werkt sinds 2013 aan een breed gedragen provinciale Utrechtse invulling van het

voormalige landelijke ganzenakkoord (Utrechtse ganzenafspraken) en is onze adviseur. Beleid en uitvoering werken hier samen. De sporen hebben een onderlinge afhankelijkheid. Zo vindt bijvoorbeeld de uitwerking van de African-Eurasian Migratory Waterbird Agreement (AEWA) als basis voor de landelijk onderbouwning van faunabeheerplannen op interprovinciaal niveau plaatst evenals afgestemde toestemmingsbesluiten. Het zijn bouwstenen die nodig zijn voor een nieuw faunabeleid als kader voor het faunabeheer en daarmee afhankelijk zijn van elkaar. Het advies van het PGU wordt verwacht Q2 2022.

De verwachting is dat de eerste bruikbare resultaten van de ondertussen opgerichte IPO-taakgroep Ganzen met vertegenwoordigers uit de landelijk verenigde Faunabeheereenheden in Q2 2023 zal worden opgeleverd.

De provinciale Werkgroep alternatieve methoden heeft de focus gelegd op twee grote onderzoeksopdrachten. Het ene onderzoek richt zich op de inzet van drones om landbouwschade te voorkomen en het andere onderzoek richt zich op verkenning van innovaties van wering- en verjaging van schade veroorzaakt door vooral ganzen en smienten, omdat zij voor 82% verantwoordelijk zijn voor deze schade. Deze resultaten worden in Q1 van 2023 opgeleverd.

De gerechtelijke uitspraken over de door ons verleende ontheffingen op aanvraag van de FBE en de stand van zaken daaromtrent zijn meegenomen in de rapportage omdat ze de basis van het faunabeleid en –beheer raken. Het gaat om onder andere over de gegevensverzamelingen, onderzoek en monitoring. Over de uitspraken zelf is uw Statencommissie op 13 april jl. geïnformeerd via het [Memo Faunazaken Uitspraken Vos, Wild Zwijn, Knobbelzwaan en Spreeuw \(2022RGW97\)](#). Op verschillende onderdelen zijn acties gezet of worden acties voorbereid om te kunnen anticiperen op de ontwikkelingen en waarvan uitslagen eveneens als bouwstenen voor nieuw beleid kunnen gaan dienen. Sommige onderdelen worden, zoals al jaren het geval is met de financiële aspecten van het faunabeleid, bij voorkeur in interprovinciaal verband opgepakt. De uitspraken maken meer samenwerking op ecologisch (onderzoek) en juridisch terrein voor de hand liggend. Mede als gevolg van de recente ontwikkelingen en de complexiteit daarvan is het onderwerp ingebracht bij de Bestuurlijke adviescommissie vitaal platteland (BAC VP). Waaronder de in onze opdracht uitgevoerde analyse van de jurisprudentie van Mr. L. Boerema (zie bijlage 2), waarin aanbevelingen voor de korte en lange termijn worden gedaan voor een toekomstbestendig faunabeheer.

Voor sommige onderdelen zal meer landelijke samenwerking nodig zijn in interprovinciaal verband. Voor andere onderdelen ligt het zwaartepunt op het bordje van de faunabeheerders. Zo zal er bijvoorbeeld meer inzet worden gevraagd om te voldoen aan de noodzakelijke gegevensverzamelingen op te nemen in de faunabeheerplannen, zoals de inzet en effectiviteit van beheermaatregelen (inclusief preventieve, niet-dodende maatregelen). De gevraagde intensivering van het onderzoek en monitoring zal hoofdzakelijk op het bordje van de overheid (provincies en rijk) komen te liggen. Onder paragraaf spoor 3, het onderzoekspoor van de voortgangrapportage is te lezen wat er allemaal al in gang is gezet. Samenwerking op alle niveaus is en blijft het uitgangspunt.

Met de komst van de Omgevingswet zal worden gewerkt met programma's die de vastgestelde kaders volgen. Indien sprake is van nieuwe kaderstelling zal deze volgens de recent afgesproken Werkwijze programma's en projectbesluiten eerst aan u worden voorgelegd. De voorlopige planning daarvan is naar verwachting Q4 2022. Binnen het nieuwe kader zullen de adviezen en resultaten door ons samengebracht worden in een vernieuwd programma naar verwachting in Q4 2023.

Hoe het faunabeheer over 2021 is verlopen kunt u lezen in het [Jaarverslag 2021](#) van de FBE. Op grond van grond van artikel 3.12, lid 8 van de Wet natuurbescherming en artikel 6.34 van de Interim Omgevingsverordening provincie Utrecht brengt de FBE jaarlijks verslag uit over de uitvoering van het Faunabeheerplan.

Financiële consequenties:

Via de Kadernota 2022-2025 (PS2021PS10-03) /Begroting 2022 zijn tijdelijke middelen beschikbaar gesteld over de jaarsneden 2022 en 2023 op basis van de voorstellen in de hiervoor genoemde Statenbrieven. De incidenteel toegekende middelen in de genoemde Kadernota dienen als overbrugging van de periode tot vaststelling van de nieuwe Utrechtse ganzenafspraken 2.0. Door de langere doorlooptijd vanwege noodzakelijke (seizoengebonden) onderzoeken en intensievere interprovinciale samenwerking vormt het incidentele karakter van de financiën een

risico voor de continuïteit vanaf 2024. Wij verwachten dat de nieuwe Utrechtse ganzenafspraken eind 2023 kunnen worden vastgesteld inclusief de eventuele financiële consequenties.

Vervolgprocedure / voortgang:

De ontwikkelingen in het faunabeleid volgen elkaar snel op. Met de jurisprudentie is de uitvoerbaarheid in het geding gekomen. Antwoorden zijn niet altijd direct voorhanden, zijn complex of vergen steeds vaker interprovinciale samenwerking, ook met de Faunabeheereenheden. Wij zullen u regelmatig blijven informeren over de ontwikkelingen.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen